

Omgevingsvisie Hilversum

De toekomst van Hilversum

Verslag van de online wijk sessie in Hilversum Centrum op 23 november 2021

Lisa Peters is de onafhankelijke moderator van de bijeenkomst die, wegens de situatie rond corona, per Zoomverbinding plaatsvindt.

Zij verwelkomt de aanwezige bewoners, waarvan er 5 daadwerkelijk uit het centrum komen, de overige deelnemers zijn afkomstig uit andere wijken van de stad. Twee raadsleden luisteren mee.

Allereerst stelt Lisa een paar inleidende vragen aan Eric Bakker, projectleider Omgevingsvisie.

Wat is een Omgevingsvisie precies?

Een Omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie voor de hele gemeente en gaat over de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen - over alles wat zich onder de grond, op de grond en boven de grond bevindt. De Omgevingsvisie is ook het hoogste kaderdocument waarin de gemeenteraad met zichzelf afspreekt om daar voor de eerstvolgende tien jaar aan vast te houden. De wet bepaalt dat er iedere 10 jaar een nieuwe Omgevingsvisie moet komen. In dit geval wil Hilversum dus langer vooruitkijken: tot 2040. Hoe zullen we ons tegen die tijd verplaatsen? Hoe gaan we om met zaken als energie? Met de klimaatverandering? Dichter bij huis: denken we dan anders over de ruimte voor fietsers en voetgangers t.o.v. de auto? Hoe wonen we en waar ontmoeten we elkaar? Wat betekent het sociale domein tegen die tijd?

Het is goed om over dergelijke ontwikkelingen na te denken. Het mag gaan over de stad en de wijk.

Hoe verhoudt het bestaande bestemmingsplan zich tot de Omgevingsvisie?

Voorheen was er een structuurvisie en een bestemmingsplan – dat verandert dus in een Omgevingsvisie en een Omgevingsplan. De verhoudingen blijven hetzelfde, waarbij het omgevingsplan straks het juridisch bindende kader is.

Wat is het nut en de status van deze avond?

Om tot een breed gedragen Omgevingsvisie te komen en te horen welke thema's er bij de inwoners leven wil de gemeenteraad dat er met zoveel mogelijk mensen wordt gesproken, zowel in de wijken als daarbuiten. Verder kan iedereen via www.hilversum2040.nl een enquête invullen. Dat is al door 800 mensen gedaan. Op die site zijn ook de verslagen van alle wijk sessies terug te vinden.

Al die inbreng plus het resultaat uit de enquêtes en veel meer stadsgesprekken op allerlei niveaus worden door een onafhankelijk schrijfbureau gebundeld en verwerkt tot één of meer denkrichtingen waaruit de raad uiteindelijk een nieuwe Omgevingsvisie vaststelt. Voor het zover is volgt eerst nog een Ontwerp Omgevingsvisie, waarover de inwoners zich zullen kunnen uitspreken.

Wat gebeurt er uiteindelijk met de uitkomsten?

We starten nu het gesprek over welke onderwerpen belangrijk zijn. Volgend jaar verdiepen we de onderwerpen en komen we tot denkrichtingen vanuit de stad. De gemeenteraad neemt de inbreng van de inwoners als zwaarwegend advies mee bij het opstellen van een Ontwerp Omgevingsvisie.

Vragen uit de zaal:

Wordt er in het kader van de Omgevingsvisie een Milieueffectrapportage (MER) of een andere passende beoordeling uitgevoerd?

Voor alle grote ruimtelijke plannen in Nederland wordt sterk geadviseerd om een MER te maken zodra het plan in de conceptstatus verkeert.

Na alle inbreng nu en het vervolg daarop in het voorjaar wordt gewerkt aan een ontwerp-Omgevingsvisie die rond de zomer gereed zal zijn. Een deskundige MER-commissie zal die beoordelen en stelt ook kritische vragen over wat de effecten zullen zijn op de leefomgeving en de leefkwaliteit. Het advies dat daaruit volgt wordt door de gemeenteraad betrokken bij de afwegingen die voorafgaan aan de vaststelling van de Omgevingsvisie.

Er zijn maar weinig mensen uit de centrumwijk. Hoe wordt hun stem gehoord en meegewogen?

De ervaring leert dat de opkomst bij participatiebijeenkomsten nogal verschillend is. Bewoners van het centrum komen niet zo gemakkelijk naar deze avonden. Zij hebben daarentegen ruim gebruik gemaakt van de inloop in het Atelier aan de Gooische Brink, om daar te praten met de gemeentelijke vertegenwoordigers, de enquête in te vullen of/en een schriftelijke reactie achter te laten. Hun respons wijkt niet af van die van bewoners uit andere wijken.

De aanwezige bewoners gaan vervolgens in groepjes uiteen om onder begeleiding van een gemeentelijke gespreksleider antwoord te geven op de volgende vragen:

- Wat vindt u typisch Hilversumse kwaliteiten?
- Wat gaat er goed in Hilversum? Wat moet er zeker worden behouden?
- Wat zijn verbeterpunten?
- Welke suggesties heeft u t.a.v. Hilversum in 2040?

Veelgenoemde kwaliteiten van Hilversum

- Het groen in de wijken, de natuur en het water om Hilversum heen
- Prachtige architectuur van Dudok, gekoppeld aan de opzet van de wijken waarin openbare ruimte en gebouwen een goede verhouding hebben ten opzichte van elkaar. Collectieve trots in veel buitenwijken.
- Centrale ligging in het land, goede bereikbaarheid per trein
- Dorps stad met goede voorzieningen en faciliteiten

Wat gaat er goed? Wat moet Hilversum zeker behouden?

- Het groene en architectonische karakter
- De Dudok-opzet van de wijken. De zichtlijnen.
- Stad biedt veel activiteiten en cultuur
- Filmtheater, (Raadshuis)concerten
- De bibliotheek
- De prima sportfaciliteiten
- Het rijke verenigingsleven
- De aanwezigheid van de media, het Mediapark
- De volwassen bomen in het straatbeeld

- Geschiedenis van de Erfgooiers
- Costerustuin, Pinetum
- Intercitystation. N.B. de rechtstreekse intercity naar Amsterdam moet blijven
- De soms fraaie nieuwbouw. Voorbeelden: de nieuwe flats aan de Erfgooiersstraat, Anna's Hoeve, Lucentterrein
- De bibliotheek
- Een theater wordt gemist, mag ook op het Mediapark

Wat zou er in Hilversum moeten verbeteren?

Verkeer

- Autoverkeer in de stad te overheersend
- Betere balans autoverkeer en fiets/voetgangersverkeer, vooral in het centrum
- Doorstroming moet beter
- Auto krijgt te veel ruimte t.o.v. de fiets
- Principiële keuze maken in de komende tijd: voorrang voor auto of fiets/voetganger?
- Verkeerstromen beter scheiden
- Fietspaden soms te smal en/of met haakse bochten, op paden veel hobbels en putten. Fietser voelt zich vaak aan de kant gedrukt. Voorbeeld: de Vaartweg, waar de fietsstroken zijn weggehaald
- Onvriendelijke stoplichten voor fietsers
- Pakketpost met minder busjes, kwestie van logistieke samenwerking van de verschillende pakketdiensten via hubs aan de buitenkant van de stad
- Belevering winkels ook vanuit hubs aan de rand van de stad waar goederen worden overgenomen in kleinere, liefst elektrische voertuigen
- Meer OV op maat
- Deelauto's, deelfietsen etc.
- Veiligheid voor fietsers wegens toenemende drukte op het fietspad en het toenemende gebruik van elektrische fietsen (facebook: Hilversum fietsstad, waarop meldingen van meest gevaarlijke plekken)
- Zorgen om stationstunnel, voldoet nu al niet aan de norm voor fietsverkeer, wordt nog veel drukker als de plannen voor nieuwbouw 'over het spoor' worden uitgevoerd. De beheerder van de fietsenstalling onder het station hoort iedere week wel een ambulance en deed diverse malen melding van bij de gemeente. Er is volgens hem geen enkele actie op ondernomen.
- Ook voetgangers lopen gevaar in die te smalle tunnel
- Betere toegankelijkheid van het centrum voor voetgangers met een visuele of andere beperking. Meer oversteekplekken met rateltickers.
- Te weinig zebrapaden
- Mensen met een beperking voelen zich niet veilig genoeg in het steeds drukker worden verkeer
- Tunnel onder het spoor levert bovengrond fantastische infrastructurele mogelijkheden en woningbouwlocaties op. Gemiste kans: niet meeliften op de tunnel onder de Oosterengweg.

Wonen

- Hilversum wordt een steeds ontoegankelijker stad om te wonen. O.a. veel sociale bubbels en gebrek aan betaalbare woningen voor diverse bevolkingsgroepen, vooral jongeren
- Gebrek aan doorstromingsmogelijkheden
- Meer woningen in lege bedrijfspanden, lege kantoren en boven winkels;
- Tiny houses op kleinere geschikte locaties

- Belangrijk: houd de menselijke maat aan bij nieuwbouw
- Bij isolatiemogelijkheden en plaatsen warmtepompen meer aandacht voor de oudere huizen, (Vergt maatwerk)
- Niet méér hoogbouw zoals bij het station.
- De indruk bestaat dat Hilversum de allures wil krijgen van Amsterdam maar doet daar niet goed aan. Bouwen voor beter gesitueerde forenzen uit Amsterdam mag de bouw van voldoende sociale woningen in Hilversum niet in de weg staan. Hilversum moet niet willen groeien om de groei, niet uit zijn jas groeien.
- Beetje teruggrijpen naar oude waarden, naar het tuindorp in het groen, maar dan op een andere manier uitgewerkt en ingevuld,
- Groene daken stimuleren
- Niet méér, maar minder bouwen in het centrum, daar meer vergroening
- Meer aandacht voor de inclusie-agenda. In de gebiedsagenda van 1221 is daarvan bijvoorbeeld niets terug te vinden
- De roze olifant is de MRA. De inbreng van vanavond maakt dat duidelijk.

Diversen

Communicatie e.d.

- Communicatie en informatie vanuit de gemeente kan stukken beter
- Bij gemeenteraadsverkiezingen zou duidelijk moeten zijn wat de zittende raadsleden de afgelopen 4 jaar hebben gedaan
- Naar de toekomst toe moeten inwoners blijvend meer te zeggen krijgen over hun eigen leefomgeving en niet overstemd worden door belangenpartijen, ondernemers van buitenaf e.d.
- Hilversum moet waakzaam blijven om geen onderdeel/aanhangsel te worden van groot Amsterdam of de MRA. De gemeente moet dat geluid duidelijk en blijvend laten horen.
- De gemeenteraad heeft hierin goed gereageerd op eerdere grootse plannen.
- Blij met de lokale democratie die alert bleef, een correctie in de grootstedelijke plannen heeft weten te maken en voorkwam dat Hilversum daarin meegezogen werd.
- Oprichten wijkpanels (zie voor ideeën ook de website www.hilversum2040.nl) een soort burgerberaad op wijkniveau waarin bewoners, gemeente, politie en de buurtcoördinator maandelijks met elkaar spreken. Vooral bedoeld als deel van de democratische structuur van de gemeente.

Groen

- Trek de groene grens, geef duidelijk aan buiten welke grenzen Hilversum niet mag bouwen. Uitbreiding moet binnen de bebouwde kom gezocht worden.
- Probeer de tuinstad te blijven die Dudok voor ogen had = het karakter van Hilversum
- Meer biodiversiteit
- Streven naar parkachtig Mediapark. 'Hilversum, de Mediastad in het groen'
- Tegengaan betegeling van tuinen
- Markt groen omranden

Omgevingsvisie versus maatschappelijke bestemmingen

- Is er in de Omgevingsvisie genoeg ruimte voor Maatschappelijke bestemmingen? In oost wordt geklaagd over te weinig fietsmakers, huisartsen en tandartsen en ruimte voor een horecavestiging, waarvoor wel een initiatief bestaat

Duurzaamheid, energietransitie

- De gemeente moet de energietransitie met veel ambitie aanpakken, experimenten stimuleren en faciliteren en veel aandacht besteden aan het onderwerp in de komende Omgevingsvisie
- Daarin ook als ambitie opnemen: alle daken waar mogelijk geschikt maken voor begroeiing, wateropvang en/of zonnepanelen.
- Aandacht voor dreigende waterproblematiek, waardoor in lagergelegen wijken (Meent) grote problemen kunnen ontstaan
- Bij kiezen tussen behoud van het monumentale karakter van een pand of zichtbare maatregelen van isolatie valt de keuze toch op het laatste, waarbij de nieuwste technieken helpen: bijvoorbeeld zonnepanelen, uitgevoerd in de vorm van dakpannen

Sociale cohesie

- Aandacht voor de sociale cohesie in buurten waar veel nieuwbouw plaatsvindt. Momenteel zijn er dergelijke plannen voor oost. Anders veel 'los zand'.
- Vindbare buurthuizen
- Hilversum is een verdeelde stad met een duidelijke fysieke scheiding tussen wijken waar mensen met hogere inkomen wonen en die waar de minder gesitueerden hun woning hebben. Er is weinig samenhang en de twee werelden hebben weinig verbinding met elkaar.
- Voorbeeld: Over-het-spoor versus Trompenberg.

Hilversum in 2040

- De vraag nu al durven stellen: wat willen we met de auto? Past die dan nog net zo in het beeld als nu?
- Veel meer OV-aanbod is belangrijk bij het zoeken naar aanvaardbare oplossingen
- Kijkend naar een enorme stad als Tokyo: daar is relatief weinig autoverkeer, maar er wordt veel gelopen en zeer veel gebruik gemaakt van de bus en de metro. Al met al geeft dat meer ruimte voor de mens en meer kwaliteit voor ander verkeer dan autoverkeer
- Ontmoetingsruimtes creëren die per definitie profit moeten zijn, in de vorm van buurthuizen, parken etc.
- Een deelnemer: 'als Hilversum een stad wordt die dergelijke keuzes durft te maken, dan wil ik er blijven wonen'.

Afsluiting

Erik Bakker is blij met alle inbreng van deze avond, waaruit een levendige betrokkenheid sprak.

Nu wordt alle input uit de wijken en de vele stadsgesprekken, en ook de 800 uitkomsten van de enquête en de reacties op de 400 ansichtkaarten gebundeld en samengebracht door een onafhankelijk redactie bureau. De aldus verkregen tussenstand wordt in een rapport teruggelegd bij de gemeenteraad en bij de bewoners.

In het tweede kwartaal van 2022 worden nog dieptegesprekken gevoerd over de thema's die uit de verkregen reacties naar voren zijn gekomen.

In januari wordt een plan van aanpak bekend gemaakt.

N.B.: door corona is er een gat in de tijd gevallen tussen de ooit (2019) begonnen gesprekken over de Omgevingsvisie en het vervolg in 2021. Voor de duidelijkheid: ook de inbreng van destijds wordt meegenomen.

Lisa Peter bedankt de aanwezigen hartelijk voor hun inbreng en sluit de bijeenkomst.

Bijlage

Tafelkleden

WIJKSESSIE OMGEVINGSVISIE HILVERSUM

1. INTRODUCTIE 5 min.

- Doel: Volg de stappen op dit vel. Aan het einde stellen we een top 5 samen.
- Even voorstellen: Vertel kort iets over jezelf en in welke rol je aan tafel zit.
- LET OP: Wees scherp op de tijd!

2. WAT IS TYPISCH HILVERSUM? 10 min.

2. Schrijf (in stilletje) 3 dingen op die kenmerkend zijn voor het karakter van Hilversum.

BROEDPLAATS

Alle vragen, zorgen of ideeën die niet direct besproken kunnen worden, kan je kwijt in dit vlak.

Tips voor de broedplaats:
 • Oordeel niet over elkaars vragen of antwoorden.
 • Discussieer niet over wat op de broedplaats staat.
 • Bij twijfel? Schrijf het op!

3. KWALITEITEN & VERBETERPUNTEN 25 min.

DIT GAAT GOED (Smiley icon)

Waar ben je trots op in de wijk? En in de stad?

- (redelijk) goede voorzieningen
- tunstad compact - Duook
- collectieve trots binnen de wijk
- nieveneffect van eenrichtingsverkeer: We pakken minder vaak de auto

DIT KAN BETER (Lightbulb icon)

Waar liggen kansen in de wijk? En in de stad?

- onderhoud en inrichting groen
- verdeelde stad (Over 't spoor vs Trompenberg)
- veel sloop m.n. centrum en pas loer waardering
- wonen boven wijk
- minder auto's in het centrum
- meer ruimte voor voetgangers en ontmoeting
- collectieve trots op stad
- verbindingen naar de natuurgebieden
- waardevolle wijken? coöperatieve bouw
- betalbare woningen, vooral starters en jongeren
- weinig auto's toevoegen
- gescheiden verkeersstromen
- waardevolle wijken? coöperatieve bouw

4. STEL EEN TOP 5 SAMEN VOOR HILVERSUM 5 min.

Belangrijke kwaliteiten:	Verbeterpunten:
1. --	1. --
2. --	2. --
3. --	3. --
4. --	4. --
5. --	5. --

Tafelkleed 1

WIJKSESSIE OMGEVINGSVISIE HILVERSUM

1. INTRODUCTIE 5 min.

- Doel: Volg de stappen op dit vel. Aan het einde stellen we een top 5 samen.
- Even voorstellen: Vertel kort iets over jezelf en in welke rol je aan tafel zit.
- LET OP: Wees scherp op de tijd!

2. WAT IS TYPISCH HILVERSUM? 10 min.

2. Schrijf (in stilletje) 3 dingen op die kenmerkend zijn voor het karakter van Hilversum.

BROEDPLAATS

Alle vragen, zorgen of ideeën die niet direct besproken kunnen worden, kan je kwijt in dit vlak.

Tips voor de broedplaats:
 • Oordeel niet over elkaars vragen of antwoorden.
 • Discussieer niet over wat op de broedplaats staat.
 • Bij twijfel? Schrijf het op!

3. KWALITEITEN & VERBETERPUNTEN 25 min.

DIT GAAT GOED (Smiley icon)

Waar ben je trots op in de wijk? En in de stad?

- voordelen en sport: Concerten, cultuur. Recreatie is belangrijk voor iedereen
- trek de groene grens duidelijk: waar bouwen en waar niet. Wees zuldig op de natuur.
- het groene architectonische karakter
- intercystation
- lokale democratie
- voordelen en sport: Concerten, cultuur. Recreatie is belangrijk voor iedereen
- trek de groene grens duidelijk: waar bouwen en waar niet. Wees zuldig op de natuur.
- het groene architectonische karakter
- intercystation
- lokale democratie
- voordelen en sport: Concerten, cultuur. Recreatie is belangrijk voor iedereen
- trek de groene grens duidelijk: waar bouwen en waar niet. Wees zuldig op de natuur.
- het groene architectonische karakter
- intercystation
- lokale democratie

DIT KAN BETER (Lightbulb icon)

Waar liggen kansen in de wijk? En in de stad?

- verlichting en ruimte voor fietsers en voetgangers. Ook ter elektrische fietsen
- aanpak voor lokale overheid bij heraanpak van de wijk
- theater (Goolland) terug
- hebben bij het bouwen van oudere huizen. Oplossen op maat voor monumenten.
- meer ruimte van de ruimte, spoor ondergrondse bebouwing. Maar dan ook niet te hoog bouwen.
- alternatief van voor autoverkeer
- risico's voor oudere, pensioenplaats voor bakstenen
- doorstroming van (auto)verkeer: guildevervoer via hubs
- andere ontmoetingsruimte en buurtclubs
- meer informatie en communicatie vanuit de gemeente. Informatie over reizen en projecten
- informatie en communicatie vanuit de gemeente. Informatie over reizen en projecten
- toegankelijkheid voor voetgangers en mensen met een beperking in het opstapen
- gemeentelijke (Arbeidsmarkt) advies. Daarnaast je op lokale verenigingen. Niet al onze Jan groen.
- Wat wil je met de auto? Te veel ruimte voor de auto. Denk aan de fietsers zelf.
- Bereid je voor op stijgend water, zeker in lage delen
- Coördineer de bezorgbusjes: concessie? Afhaalpunten.
- Zing ra de maai en de winterovergang zijn

4. STEL EEN TOP 5 SAMEN VOOR HILVERSUM 5 min.

Belangrijke kwaliteiten:	Verbeterpunten:
1. --	1. --
2. --	2. --
3. --	3. --
4. --	4. --
5. --	5. --

Tafelkleed 2